

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Preiskava o prodaji premoga priča.

DRŽAVNI KURIVNI UPRAVITELJI DOBRO VELIKO MOČ.

Na vzhodu je položaj še vedno kritičen.

Washington, D. C. — Lani, takoj ko so notranje zadeve in P. S. Feabody iz Chicago, predsednik petogovorne komisije v narodno obrambnem svetu, sta bila v poneljek povabljeni pred senatni preiskovalni odbor. Povabljeni sta tudi guvernerja držav Indian in Iowa, da predložita predloge, ki prinesejo odgovor.

V soboto je odbor preiskoval groze za pomanjkanje premoga v Washingtonu.

Industrijskem priporoča, da naj hranijo s premogom, da bo pogosto pomagati vzhodu, kjer je pomanjkanje premoga postalo akutno. Nekaterim industrijskim priporoča, da zapre tovarne za tri dni.

Državni kurivni upravitelji so obili obsežno moč, da prekrbe premog, če je potreba. Lokalni urivni operaterji so dobili navodila, da se lahko poslužijo ostrih redstev, če primanjkuje premoga. P. B. Noyes, načelnik divizije za konzerviranje premoga, je objavil v svojeto kurivnopravilniku Garfieldu in New Yorku, da je kusecija kritična in da je treba izvesti nekaj ukrepov, da bodo dobivali ljudje premog za vstopa na doma.

Dr. Garfield je predložil petogovorniško opazovanje v Kansasu, Fairbairnu, Kanaghi, Keowee, Thayerju, vzhodnem Kenckuju in Oklahi, da imajo deset milijard premog v delavi O. lo in Michigan. Premog bodo razdelili državni kurivni upravitelji.

Nekateri lastniki vzhodnih ilov so se obrnili na vrhovnega tozniškega revnatelja za odpočet, ker jim primanjkuje tiskovna papirja vladnih redov v žvzniskem obratu. Vrhovni podsvnatelj A. L. Smith je dobil nag, da dožene, kje je zadržan tiskovni papir za čimne in da ga pravi naprej, da se bodo listi rali pomanjkanja tiskovnega papirja izostali.

NOVA REVOLUCIJA V MEXIKU.

Washington, D. C. — Sem je ošla uradna vest, da se je Feliks Diaz pridržal Vera Cruzu do 22. july. Sebo ima 2,000 mož, s katerimi je porazil sile pod poveljnivom generala Heriberto Jara. Nadaljna poročila pravijo, da je Diaz zasedel železnice, ki vede glavno mesto s pristanišom in da natra naskočiti pristanišče.

V tujaknjih krogih je revolucija Diaz povzročila znanja, je, ker so nekoč došla poročila, da Diaz dela v sporazumu s Manuel Palaezom, najvplivnejšim njim magnatom na oljnih polju pri Tamplicu.

V uradniških krogih sodijo, da Diaz ne more obdržati mesta Vera Cruz, četudi ga zasede.

NOVI MESTNI SVETOVALCI OBTOŽENI.

Frankford, Ind. — John Ross, avbenik in predsednik ameriške rodne banke, je vložil pri mestnem pisarju obtožbo proti mestnim svetovalcem, ki so dokončali štriletno službovanje. Obtožuje jih nezadostnosti in neštete razne napilje, pri katerih je bilo zavoenih več tisoč dolarjev. V obtožnici zahteva pregled računov in da je navoče, ko se vrši pregledovanje. Novi občinski svet je odredil preiskavo.

H. V. Ransom in Arthur McKinley, ki sta imenovana v obtožnici, objavljata, da vložita tožbo radi obkrovanja. Mestni uradniki, ki so odložili mestne službe, so izjavili, da je Ransom obtožba ne

Do zmage, pravi državni tajnik Lansing.

AMERIKA JE VEDEMO NEVREŠLA NALOGE, KI JO JE PREVEKLA.

Gostje advokatske kamore so mu burno pritrjevali.

New York, N. Y. — Državni tajnik Lansing je govoril na obedu newyorške advokatske kamore. Izjavil je, da se mora vojna nadaljevati, dokler gruška vlada ne sprejme mirovnih pogojev, ki jih je naznanil predsednik Wilson. "V tej vojni smo kot republika, dokler ne konča vojna," je dejal Lansing in se burno odobravanje od strani gostov. Gostje so smatrali Lansingove besede za odgovor na komentarje v nemškem časopisu, s katerimi so kritizirali predsednikovo poslanico na kongres.

"Amerika se ni še nikdar dotaknila naloge, ki bi je ne izvedla," je rekel Lansing. "Vse, kar imamo storiti, je v tem, da stisnemo svoje čeljusti, svoje zobe in da gramu naprej s vsami našimi močmi."

"Predsednika so izvali, da naj pove, kakaj smo v vojni in kakšna cilja zasledujemo. Povedal je te vaje in sicer odprto brez pretilnavanja, toda razločno. Nemci niso sprejeli njegove poslanice, dokler pa ne izvedemo teh ciljev; nismo pa preveča temeljni, na katerem gradimo pravi mir." Gostje so mu burno pritrjevali.

NOVA VESTI.

Oamp Funston, Kans. — Do sedaj še niso našli denarja, ki je bil uplečen na armadni banki, na kateri je armadni kapitan Lewis J. Whistler pobil štiri osebe s sekiro, peto pa ranil.

Dognali so niso, koliko denarja je bilo uplečenega. Izvedelo se je le toliko, da je bila precejšnija vsota na banki in nekateri sodijo, da je kapitan vpleni od \$65,000 do \$80,000. Drugi zopet trdijo, da mogoče še \$1,000 ni odnesel.

ZADNJE VESTI.

NEBEBO NA MORJU.

Ameriški pristan, 14. januarja. — Agentje ameriškega parnika "Tosan", ki nosi 14,000 ton, so dobili obvestilo od mornariških oblasti, da so prispeli.

Parnik, ki je sprajel kile na pomoč od "Tosana", je odšel na mesto nesreče. Mesto "Tosana" se je iztrgalo v čolne. Parnik je zadel skupaj s neko drugo ladjo. Poročila so najema in v kratkem pričakujejo v mornariških krogih podrobne poročila.

SELENTOV V ILLINOISU SO IZKUBILE MITO NA SO. DIBOU.

Washington, D. C., 14. januarja. — Najvišje sodišče je razsodilo, da je mitos v državi Illinois utvarjen, ki deluje, da smajo selentovce raznesti le v celni za mlje.

AMERIŠKA RIBIŠKA LADJA SOUPLJENA.

Washington, D. C. 14. januarja. — Admiral Sims je naznanil mornariškemu departamentu, da so je potopila ameriška ribiška ladja, ki je operirala v evropskih vodih. Ladja je neselila na kleti, mastve so je rekli.

NEGODA NA ŽELEZNICI.

Houston, Tex. 14. januarja. — Od deset do štirinajst oseb je bilo ubitih, ko je cestni vlak na Houston and Texas Central železnici doživel na ogibalnici raztr. Med ubitimi je bil voznik, ki je bil ubit, drugi pa so bili ranjeni.

Ponorel starček ustreliti 8-letno dekletce.

DEČKI SO GA UJEBILI, KI SO KOPALI STRELNI JARKE.

Policija ga je komaj rešila iz rok razjarjenega ljudstva.

Chicago, Ill. — 82-letni William Dalkowski se je ujezil, ker so otroci na ulici kopali v snegu strelske jarke. Šel je po samokres in je oddal več strel, ki so ubili 8-letno Stella Kozulavski, ki je prišla doli po stopnicah v hišo na nasprotni strani ulice.

Na to je nabil dva samokresa in repetirko in se boje val proti sodom in policiji, dokler ni bil ranjen v roko.

Dalkowskega so prepeljali v poboževalniško bolnišnico in zdravniki dvomijo, da okrevaja. Heer se privozi na postajo šele v nedeljo dopoldne ob desetih. Brzovalnik, ki je imel dopusti v Chicago, je imel štrinjajet ur zamude.

Chicago, Burlington in Quincy železniska družba je vadrževala za silo lokalni promet med Chicago in Aurora.

Na Chicago, Milwaukee in St. Paul železnici je bil promet ustavljen do nedelje zvečer do šestih, ob 8.30 p. m. je odšel brzovalnik "Pioneer Limited" proti Minnesoti, ob 8.05 je pa zapustil lokalni vlak postajo.

Železniki promet na Illinois Central, Seaboard in Michigan Central železnici je v nedeljo postal normalen. Železnici so v petek zapeli v mesto Chicago od postke na evirarini v Fort Wayne, Ind. Tam je okoli 600 pasadirjev, za katere skrbi železniska družba.

Na Chicago & Alton železnici je prišel obrat po štirnem prestatnaku. Na Monon železnici se je dogdil zelo redek slučaj. Brzovalnik je obšel v snegu blizu Burnhama v soboto zvečer. Na njem je bilo 180 pasadirjev v osmih vozov. Vlak se je ustavil na mestu, da ga je polovica stala na teritoriju, na katerem so v nedeljo točili opojne pižabe, druga polovica je pa bila v "suhem" kraju. Vozovi so postali hladni in župan mesteca Burnhama je dovolil, da se potniki spali na mizah v kabaretihi. Vlak je bil na potu iz Chicago v Louisville, Ky.

Osobni vlak na Wabash železnici in na potu iz Toleda v Chicago se je v soboto zvečer prerinil v Hammond in je pripravljen k tlor. Karoli je bila na vlaku gluhaška družba, ki je zabavala potnike.

VDOVA USTVA, OGNJ POD-TAKIŠEN.

Madison City, Iowa. — Ognjegasi, ki so bili poklepani, da pogase oganj v hiši vdove Clara J. Wedges, so našli vdovo mrtvo v njeni spalnici. Lohanjo je imela rano in na njenem obrazu so bile težke rane.

Policeji bi ognjegasi so po hitro svadeni preiskavi prišli do prepričenja, da je bila vdova umorjena in da je morilec podtaknil oganj.

Vdova je živela sama in o nji je šel glas, da premore od \$30,000 do \$50,000. V hiši niso našli več kot \$1,200. Našli so tudi ga'osko čušaro, ki je bila do polovice polna lesnega alkohola.

WEIGHT OPROŠČEN UMORA.

Rockville, Ind. — Martin Wright ki je stal pred porotniki, obtožen, da je umoril kerifa Martin Jonesa iz Newporta, je bil spoznan od porotnikov nekrivim. Wrightu so v ulice odsepe po obrazu, ko je predsednik porote prečital oprostilni pravorek.

Bila je druga obravnava. Pri prvi obravnavi je bil Wright spoznan krivim in obsojen v do smrti na ječo, toda sodnik Henry Da niala mu je dovolil ponovno obravnavo.

VRINKI.

Danes mogoče meg v Illinoisu; severozapadni vetrovi. Solneni vzhod ob 7.15 a. m.; solneni zahod ob 4.55 p. m.

Železniki promet neorganiziran radi vinarja.

NA NEKATERIH ŽELEZNICAH JE BIL PROMET USTAVLJEN.

Osobni vlak prisravnil k železničkim tirom.

Chicago, Ill. — Šnečni vinar je neorganiziral ves železniki promet v srednjem zapadu. V nedeljo proti večeru se je položaj nekoliko sboljšal, toda osobni vlaki imajo še vedno velike zamude.

Northwestern železnica je v nedeljo odpotala pet vlakov. Severni niso uradniki jamčili, da doseže svoj cilj. Pasadirji so prvaali rano nase.

Brzovalnik "Twentieth Century" ki je imel dopusti iz New Yorka v soboto dopoldne ob 9.45 v Chicago, je privozi na postajo šele v nedeljo dopoldne ob desetih. Brzovalnik, ki je imel dopusti v Chicago, je imel štrinjajet ur zamude.

Chicago, Burlington in Quincy železniska družba je vadrževala za silo lokalni promet med Chicago in Aurora.

Na Chicago, Milwaukee in St. Paul železnici je bil promet ustavljen do nedelje zvečer do šestih, ob 8.30 p. m. je odšel brzovalnik "Pioneer Limited" proti Minnesoti, ob 8.05 je pa zapustil lokalni vlak postajo.

Železniki promet na Illinois Central, Seaboard in Michigan Central železnici je v nedeljo postal normalen. Železnici so v petek zapeli v mesto Chicago od postke na evirarini v Fort Wayne, Ind. Tam je okoli 600 pasadirjev, za katere skrbi železniska družba.

Na Chicago & Alton železnici je prišel obrat po štirnem prestatnaku. Na Monon železnici se je dogdil zelo redek slučaj. Brzovalnik je obšel v snegu blizu Burnhama v soboto zvečer. Na njem je bilo 180 pasadirjev v osmih vozov. Vlak se je ustavil na mestu, da ga je polovica stala na teritoriju, na katerem so v nedeljo točili opojne pižabe, druga polovica je pa bila v "suhem" kraju. Vozovi so postali hladni in župan mesteca Burnhama je dovolil, da se potniki spali na mizah v kabaretihi. Vlak je bil na potu iz Chicago v Louisville, Ky.

Osobni vlak na Wabash železnici in na potu iz Toleda v Chicago se je v soboto zvečer prerinil v Hammond in je pripravljen k tlor. Karoli je bila na vlaku gluhaška družba, ki je zabavala potnike.

VDOVA USTVA, OGNJ POD-TAKIŠEN.

Madison City, Iowa. — Ognjegasi, ki so bili poklepani, da pogase oganj v hiši vdove Clara J. Wedges, so našli vdovo mrtvo v njeni spalnici. Lohanjo je imela rano in na njenem obrazu so bile težke rane.

Policeji bi ognjegasi so po hitro svadeni preiskavi prišli do prepričenja, da je bila vdova umorjena in da je morilec podtaknil oganj.

Vdova je živela sama in o nji je šel glas, da premore od \$30,000 do \$50,000. V hiši niso našli več kot \$1,200. Našli so tudi ga'osko čušaro, ki je bila do polovice polna lesnega alkohola.

WEIGHT OPROŠČEN UMORA.

Rockville, Ind. — Martin Wright ki je stal pred porotniki, obtožen, da je umoril kerifa Martin Jonesa iz Newporta, je bil spoznan od porotnikov nekrivim. Wrightu so v ulice odsepe po obrazu, ko je predsednik porote prečital oprostilni pravorek.

Bila je druga obravnava. Pri prvi obravnavi je bil Wright spoznan krivim in obsojen v do smrti na ječo, toda sodnik Henry Da niala mu je dovolil ponovno obravnavo.

Mirovna pogajanja v Brest-Litovsku pretrgana.

Nemški imperialisti se drže osvojevalnih pogojev.

Rusija se pripravlja za obnovitev sovražnosti.

London, 14. jan. — Poskusi nemških delegatov v Brest Litovsku, da bi vsilili Rusom imperialistične mirovne pogoje, groze ponovna in končno razpreti konferenco. Petrogradski poročevalci lista "Daily News" je brzojavil večeraj, da so pogajanja v Brest Litovsku lahko smatrajo končana. Nemški imperijalisti pod pritiskom generala Ludendorffa in Kruppovih interesov se drže svojih pogojev, ki so za bolševike vse kaj drugega kakor sprejemljivi.

Iz Tektija prihaja danes vest, da so pogajanja že pretrgana in da so bolševiki pripravljajo na obnovitev sovražnosti. Obenem poročajo, da je sovjet sklenil kompromis s nasprotnimi političnimi strankami in pripravi v imenu ustavodajne skupščine, da hoče Rusija nadaljevati vojno. Vest je prišla čez Harbin in se ni potrjena.

Angleški poslanik Buchanan, ki se vrata v Petrograd po kratkem obisku v Londonu, je izjavil večeraj, da so pogajanja v Brest Litovsku že pretrgana in da so bolševiki pripravljajo na obnovitev sovražnosti. Obenem poročajo, da je sovjet sklenil kompromis s nasprotnimi političnimi strankami in pripravi v imenu ustavodajne skupščine, da hoče Rusija nadaljevati vojno. Vest je prišla čez Harbin in se ni potrjena.

London, 14. jan. — Predsednik bolševičke vlade Lenin se je večeraj pohvalno izrazil o mirovnih ciljih Združenih držav. Naročil je, da se Wilsonov govor v celoti pošlje po brzojavu Trockiju v Brest Litovsk. Leninu se je to ne dopade, ker ni Wilson ravno tako čestil Angliji kakor je Nemčiji.

Petrogradski listi so prinesli Wilsonov govor in program na njegovem mestu in mu posvečajo go komentarje. Med bolševički listi vlada različno mnenje. "Investija" je objavila komentarje, ki so v celoti sovražni. "Mirovne točke" predsednika Wilsona so velika smaga za dosego demokratičnega mira. Wilsonov govoru vidimo mirovni program naših narodnih komunistov (bolševička vlada) in upamo, da pridobimo v ameriškem narodu resničnega zavesnika v boju za demokratični mir. Govor je prvi formalni odgovor na pomanjane delavsko-vojaškega sveta, da zavesniki prisotnujejo pri mirovnih pogajanjih. Iz Wilsonovega govora, kjer omenja delovanje delavsko-vojaške vlade v Rusiji, je ruske mirovne delegacije, je lahko videti, da pripoznava našino našega delovanja. Kdor čita Wilsonov govor, lahko opazi prijateljski ton, v katerem ameriški predsednik vpricho vsega sveta govori o skokih delavske in vojaške vlade v Rusiji s ozirom na njeno borbo za mir.

"Pravda", glasilo bolševičke stranke, kritizira Wilsona, češ, da ameriška borza že računa s možjo bolševikov in zato se hoče prikupiti.

"Delo Naroda", organ socialistnih revolucionarjev, pravi, da je Wilson zelo napredoval odkar je odgovoril na papeževoto. List je mnenja, da ameriški mirovni program prav lahko služi za temelj mirovnemu pogajanju in pozivlja bolševike, da se odrajo nanj.

Sporazum s Ukrajino. Petrograd, 14. jan. — Sporazum s Ukrajino je odvrnil pomanjkanje živil v severni Rusiji. Bolševički zastopnik Barikov, ki se je vrnil iz Kijeva, je poročal, da je ukrajinska vlada pripravljena zalagati Petrograd z nesojeno zalogo hrane proti polovljenju plačilo v gotovini in polovljenju zameni s blagom druge vrste. Ukrajina je obljubila bolševikom 3 milijarde funtov kruha v šestdesetih dneh in poleg tega ji še ostane pridelek pšenice iz leta 1915 in 1916.

Bolševiki so poslali komisijo v Sibirijo, da dosežejo sporazum in odpro dvoz tamošnjim prideikom. Iz Novočerkaska, glavnega mesta kozakov, poročajo, da so v Donu prevzeli vso oblast bolševiki in da so se kozaki pomirili.

(Pred par dnevi so poročali, da so kozaki v Donu proglasili neodvisno republiko. Iz tega poročila je pa videti, da to ni resnica.)

London, 14. jan. — Predsednik bolševičke vlade Lenin se je večeraj pohvalno izrazil o mirovnih ciljih Združenih držav. Naročil je, da se Wilsonov govor v celoti pošlje po brzojavu Trockiju v Brest Litovsk. Leninu se je to ne dopade, ker ni Wilson ravno tako čestil Angliji kakor je Nemčiji.

Petrogradski listi so prinesli Wilsonov govor in program na njegovem mestu in mu posvečajo go komentarje. Med bolševički listi vlada različno mnenje. "Investija" je objavila komentarje, ki so v celoti sovražni. "Mirovne točke" predsednika Wilsona so velika smaga za dosego demokratičnega mira. Wilsonov govoru vidimo mirovni program naših narodnih komunistov (bolševička vlada) in upamo, da pridobimo v ameriškem narodu resničnega zavesnika v boju za demokratični mir. Govor je prvi formalni odgovor na pomanjane delavsko-vojaškega sveta, da zavesniki prisotnujejo pri mirovnih pogajanjih. Iz Wilsonovega govora, kjer omenja delovanje delavsko-vojaške vlade v Rusiji, je ruske mirovne delegacije, je lahko videti, da pripoznava našino našega delovanja. Kdor čita Wilsonov govor, lahko opazi prijateljski ton, v katerem ameriški predsednik vpricho vsega sveta govori o skokih delavske in vojaške vlade v Rusiji s ozirom na njeno borbo za mir.

"Pravda", glasilo bolševičke stranke, kritizira Wilsona, češ, da ameriška borza že računa s možjo bolševikov in zato se hoče prikupiti.

"Delo Naroda", organ socialistnih revolucionarjev, pravi, da je Wilson zelo napredoval odkar je odgovoril na papeževoto. List je mnenja, da ameriški mirovni program prav lahko služi za temelj mirovnemu pogajanju in pozivlja bolševike, da se odrajo nanj.

Sporazum s Ukrajino. Petrograd, 14. jan. — Sporazum s Ukrajino je odvrnil pomanjkanje živil v severni Rusiji. Bolševički zastopnik Barikov, ki se je vrnil iz Kijeva, je poročal, da je ukrajinska vlada pripravljena zalagati Petrograd z nesojeno zalogo hrane proti polovljenju plačilo v gotovini in polovljenju zameni s blagom druge vrste. Ukrajina je obljubila bolševikom 3 milijarde funtov kruha v šestdesetih dneh in poleg tega ji še ostane pridelek pšenice iz leta 1915 in 1916.

Bolševiki so poslali komisijo v Sibirijo, da dosežejo sporazum in odpro dvoz tamošnjim prideikom. Iz Novočerkaska, glavnega mesta kozakov, poročajo, da so v Donu prevzeli vso oblast bolševiki in da so se kozaki pomirili.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dvakrat na teden in prostovoljno.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glavnice po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Narodna: Zedinjena družba (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c na tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 na tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s "PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sundays and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telephone number 6328.

Dobro v obliki je n. pr. (December 31-17) poleg vsakega imena in naslova poslati, da vam je s tem časopis potakna naročila. Poslovila je prebrana, da se vam ne odloži list.

POLITIČNE STRANKE V RUSIJI.

V sedanji vojni se je izvršil največji preobrat v Rusiji. Spodili so carja, proglasili rusko republiko, ki se sedaj drobi v male republike, da se zopet združi v veliki federativni republiko. Odkar so razprestolili carja, so stopili v ospredje Miljukov, Kerenski in Trockij. Prvi je pripadal k konstitucionalnim demokratom ali kadetom. Ljudsko ime kadet prihaja od začetnic konstitucionalni demokrat. Vodja stranke je Pavel Miljukov, bivši minister za zunanje zadeve. Stranka ni socialistična in sestoji iz buržoaznih elementov, trgovcev, industrijalcev, izboljšanih ljudi, profesorjev, zdravnikov itd. Nekateri imenujejo kadete tudi naprednjake in liberalce. Kadetaka stranka je bila ob času Miljukovega ministirovanja konzervativna. Zastopala je nacionalizem, nadaljevanje vojne z vsemi sredstvi in da se vse reforme odlože, dokler ne bo končana vojna. Takoj po padcu carizma so imeli kadetje prvo besedo pri organiziranju provizorične vlade, toda sedaj so potisnjeni v ozadje in v Rusiji odločajo sedaj bolj radikalne struje.

Kerenski je izšel iz stranke trudovikov. Ali če ga sodimo po njegovem kasnejšem delu v dumi, tedaj ga prštevaemo k zmernim elementom v socialnerevolucionarni stranki.

Koncem 19. stoletja so ruski seljaki ustanovili radikalno-demokratsko organizacijo, katere delovanje je bilo tajno, ker so brcili ruskega carja neusmiljeno preganjali pripadnike. Po revolucionarnih dogodkih v letu 1904-5 so stopile te seljaške organizacije v javnost in ustanovila se je iz njih vruska seljaška enota, ki je zahtevala, da se plemenitašem vzame zemlja in razdeli med seljake. V dumi je zastopala seljaško demokracijo frakcija trudovikov. Ta frakcija je proglasila, da imajo vsi državljani pravico do zemlje, zahtevala je odpravo privatnega zemljiškega posestva in da zemlja postane državna last. Vsi, ki obdelavajo javno zemljo, dobe toliko zemlje, kolikor jo lahko obdelavajo s svojo družino, ne da bi jim bilo treba najeti tujo pomoč. Socialisti v mestih in industrijalni delavci so nasprotovali programu trudovikov, ker je qviral produkcijo na polju in če bi se vresničil, bi ustvaril armado siromašnih seljakov, ker se z desorganizacijo ne da uspešno obdelovati polja in producirati bogastva.

Trockij je bolševik ali maksimalist. Bolševiki ali maksimalisti tvorijo levo ali radikalno krilo socialnih demokratov, ki je stranka delavcev. Stranka se je razdelila v letu 1906. Radikalce je vodil Nikolaj Lenine, ki so bili takrat v večini ali "bolšinstvu". Bolševike poznamo danes pod imeni maksimalisti, ekstremisti in zimmerwaldovci. Njih glavna zahteva je, da se sklene takoj demokratičen mir brez osvajanja, odškodnin in s samoodločbo narodov o vladni formi. Njih glavni organi so "Socialni demokrat" v Moskvi, "Pravda" v Petrogradu in Gorkijeva revija "Novaja Zisn" ("Novo življenje").

Bolševikom nasproti so menševiki, zmerni elementje v socialno demokratični stranki. Po razkolu v letu 1906 so bili v "menšinstvu" ali manjšini, in odtod prihaja ime menševik. Menševiki so socialisti kot bolševiki, ampak menševiki so za kompromise s srednjim stanom, če tak kompromis prinaša napredek v človešk družbi. Oni so za stopnjevalno socializiranje človeške družbe. Organizirali so konzumne zadruge in delavska strokovna društva, ki izplačujejo razne podpore svojim članom. Voditelji menševikov so Plehanov, Burcev, Deutsch in Aleksinski. Njih glavna lista v Petrogradu sta "Rabočaja Gazeta" in "Edinstvo", v Moskvi pa "Vpered!" ("Naprej!").

V Rusiji imamo še socialno revolucionarno stranko, ki se v mnogih stvareh strinja s trudoviki. Ta stranka ni bila solidno organizirana pred strmoglavljenjem ruskega carja. V agrarnem vprašanju stoji socialni revolucionarji na načelu komunizma, ki izhaja iz ruskih seljaških tradicij. Stranka se bojuje za socializem na deželi, toda produkcijska forma je slabše od kapitalistične. Socialni demokratje nasprotujejo njih programu, ker se v Rusiji ne

more uvesti socializma pa poti kapitalizma in je socializiranje produktivnih sredstev in orodja na deželi le tedaj mogoče, če obstoje ugodne razmere za socializiranje v vseh drugih domenah socialnega gospodarstva. Po revoluciji so ustanovili socialni revolucionarji dva lista: "Dielo Naroda" v Petrogradu in "Zemlja i Volja" v Moskvi.

Bolševiki niso samo v socialno-demokratični stranki. Socialni revolucionarji imajo svojo bolševiško in menševiško frakcijo. Bolševiki so radikalci v socialno-revolucionarni stranki. Sprejeli so to ime poleti 1917, ko so izrazili svoje soglasje z Leninovimi izjavami. Socialno revolucionarna stranka pripada med najmočnejše socialistične organizacije v Rusiji. Voditelja socialno revolucionarnih bolševikov sta Gots in Viktor Černov. Med voditelje socialno revolucionarnih menševikov spadajo Kerenski, Avzentičev in "babuška" Breškovskaja. Socialno revolucionarni menševiki so ravnotako kot socialnodemokratični menševiki za kompromise z malim meščanstvom, če služijo kompromisni napredku.

Ogromno dele za razširjenje socialističnih misli v Rusiji je izvršila socialno-demokratična stranka, ki je sprejela Marksove teorije. Znani ruski socialist Plehanov je ustanovil v letu 1884 v Ženevi "Društvo za osvoboditev delavskega razreda". Iz tega društva so izšli učitelji socializma. Ustanovili so v Rusiji tajna društva, ki so širila socialistične nauke med ruskim ljudstvom. Carjeva vlada je brutalno preganjala socialiste z vislicami, ječami in prognanstvom v Sibirijo, ampak zgodovinski dogodki govorijo, da so socialisti obstali, car je pa odšel tje, kamor je preje pošiljal socialiste.

Odkar so bolševiki na krmilu v Rusiji, so se morala izvršiti nekatera splošna med raznimi socialističnimi strankami in strujami. Kaj se je zgodilo, izvemo najbrž še le po končani vojni. Jasno je, da se bodo morali tudi bolševiki poslužiti kompromisov, če ne z malim meščanstvom, pa z raznimi socialističnimi frakcijami, ki se vrste od najzmernejše do najradikalnejše navzgor, če se hočejo obdržati na krmilu in slušiti socializmu.

Situacijo v Rusiji je dobro navelikal v kratkih besedah Charles Russell, član komisije, ki jo je poslal predsednik Wilson v Rusijo, ko se je vrnil v Ameriko. Rekel je, da se za Rusijo ni treba bati, da ne uredi svojih razmer. Tam so val socialisti, in razlika je le ta, da so nekateri zmerni, drugi srednji, tretji pa radikalni.

DOPISE.

Okolobna, Minn. — V našem železnem okrožju je za zdrave in močne ljudi dovolj dela. Za delo ni treba vprašati davkarjev, da pride le v dotiko z dedolajbami; pa ti ga ponudi. Toda s tem, da pričneš delati, ozirno da sprejmeš ponudbo, ti še ni zagotovljena na tvoja plača. Ko pričneš s delom, ti odločijo plačo od vsakega lekopana rude, ali pa od števila izkopanega prostora; odvisno je od načina dela. In sedaj je na tebi, da delaš kolikor hočeš (!). Ako si prijatelj velikih plač, delaš kolikor ti upoabi dopuščajo moči in na plačilni dan boš morala potegniti kakih \$150.00. Ako si pa z malim zadovoljen, ti pa iz golega umljenja dajo pečetnico, ne da bi jih ti zahteval.

Njihov argument je menda ta, da ni človek, ki nima velikih življenjskih potreb, valed tega tudi ne potrebuješ stalnega dela. Navsezadnje ti je to vsaeno v korist, ker še nimaš denarja ne ti ni treba bati avtohanditov.

Kot val zavedni delavci, tako tudi jaz želim zmago demokracije, svobodno vsemu narodu in pogin imperijalizmu in kapitalističnemu sistemu.

Apostel Pavel pravi v enemu svojih poglavij: "Kdaj ne dela, naj tudi ne je!" Naloga bodoče človeške družbe je, odpraviti trote in izkoristevalce delavskega ljudstva; to ustvariti iz njih koristne člane bodoče družbe.

Marsikdo je že rekel, "čemu nam je bilo treba te vojne?" Tu di jaz sem si stavljal taka vprašanja; toda izprevidel sem veliko spremembe v človeški družbi, ki so nastale kot posledica vojne. Ruskemu trinogu se še sanjalo ni, da bo moral svoja stara leta preživeti v mrzli Sibiriji kot zavaden izgnanec. Tako se bo zgodilo z vsemi drugimi tirani, ki so še danes na prestolih, tudi s ponosnim, božanstvenim kajsarjem. Nekateri že čutijo, kako se jim majajo tla pod nogami. Kopali so narodom prepad, v katerega bodo morali sedaj sami pasti.

Miru si ne smemo leleti preje, dokler ne bo porazena imperijalistična ki kapitalistična avtokracija, da se ji prepreči nadaljnje prilike pehati človeštvo v žogo vojne.

S krvojo in orožjem je vladal imperijalistični militarizem. S

krvojo in orožjem ga je treba poraziti.

Vsi preobrati v zgodovini narodov so bili prepojni s krvojo in temu se tudi sedaj ne ubramo.

Živejo mednarodno bratstvo vseh narodov! Ko ga dosežemo, bomo poslali morila orožja v muzej in ga pustili našim potomcem v obelodovanje našega barbarstva.

F. Klan.

Ukrajina.

Poročila iz Rusije v zadnjih par mesecih so nam pripravovala le o ustanovitvi novih neodvisnih republik iz delov stare Rusije; vsak dan so poročali o kakih novi državi in še drugi dan je bila vest navadno sopot preklicana.

V velikanski državi kot je Rusija, kjer živa različne narodnosti, ni nič čudnega, če poskušajo ena ali druga izrabiti sedanje razmere in se proglasiti za samostojno državo.

Tako je na primer danes Finska od Rusije neodvisna republika in so jo kot tako priznale škandinavske države; Nemčija, Francija in druge države bodo kmalu sledile. Toda valed tega ne vlada med finsko in rnsko vlado vojno stanje, nego izgleda, kot da vladajo med obema precej prijateljski odnošaji, kajti tudi na krmilu finskega naroda se nahajajo socialisti.

Bolševiki niso nasproti popolni avtonomiji narodov, toda razkovanje stare ruske države v razne manjše neodvisne države se jim ndi nepraktično in nevarno, ker bi potem postale odvisne od raznih imperijalistično-kapitalističnih sil. Cilj bolševikov ni razdruževati, nego hočejo združiti ruske narode v zvezo prijateljskih avtonomnih držav. V koliko se jim bo to posrečilo, se seveda danes še ne ve, kajli v Rusiji divja poleg narodnostnih in drugih bojev v vse silo tudi razredni boj. V tem boju pa imajo člani enega in istega naroda nasprotno interese.

Iz poročil, ki prihajajo zadnje čase iz Rusije, se mnogo sliši o Ukrajini. Nekatera poročila trdijo, da je zahteva Ukrajine popolno ločenje od Rusije, druga, da Ukrajinci (Malorasi in Rusini) niso zadovoljni s petrogradsko vlado bolševikov z osirom na utrova na pogajanja z Nemčijo, ker so za nadaljevanje vojne in za solidar-

na postopanje z ostalimi zavezniški. Nasproti trdi Trockij, da je ukrajinska vlada (parlament) v Kijevu za mir za vsako ceno in ji ni nič na tem, kaj se zgodi s Poljsko, Litvinsko in drugimi zasedenimi pokrajinami.

Ogrski ministriški predsednik je pred par dnevi izjavil, da se med vodilnimi ukrajinskimi krogi opaja želja po miru in po prijateljskih vezeh z centralnimi silami; kar bo v korist Ukrajini in centralnim državam.

Prave jampci, kako stoji stvar glede Ukrajine, seveda ni, za kar gre zašlaga cenzuram in konfirrnim poročilom.

Ločitev Ukrajine od Rusije bi slednje precej oslabilo. Ukrajina meri 850.000 kvadratnih kilometrov, to je precej več, kot je površina Francije, ali nekoliko manj kot površina Italije, Španije in Portugalske skupaj.

Vseh Ukrajincev (Malorusov) je okoli 35.000.000. Izmed teh jih živi 20.000.000 v jugozahodnih provincah Rusije, 3.000.000 v vzhodni Galiciji, od enega do dveh milijonov v Sibiriji, kjer imajo posebno v amurskih pokrajinah velike kolonije; ostale okoli 400.000 v Bukovini. K temu številu se pršteje še pol milijona Malorusov živskih v Združenih državah in približno toliko v Kanadi. Poleg teh so še manjše maloruske naselbine v Turčiji, v Dobruđi in južni Ogrski.

Kompaktno so Malorasi naseljeni v Ukrajini, Galiciji in Bukovini; to, etnografsko eno celotnico, je umetno razdeljeno med Rusijo in Avstro-Ogrsko in potem še na različne provincije, kar je še bolj razkopavalo skupnost Malorusov.

Popolnoma maloruski okraj v Rusiji so:

1. Ukrajina na desnem bregu reke Dnjeper: Podolija, Volhivja, Kijev in Kohn.
2. Ukrajina na levem bregu reke Dnjeper: Černihov, Poltava, Karkov, jugozahodni Kuznec, Veronice in don kozaki ter gorji do azovskega morja.
3. Na obeh straneh reke Dnjeper leži ukrajinska stepa, kot je katerinocelav, Kerson in vzhodni deli Benarabije in Taurisa.
4. Severni Kavkaz, v katerem so maloruske pokrajine Kuban in vzhodni deli staropoljske in čerške gubernije.

Maloruskega prebivalstva v teh pokrajinah je od 78 do 99 odstotkov. Ostali se razdele med Fide, Poljske in Ruso.

Ukrajino je ustanovila dinastija Burik. Ko je ta izgnila z zemeljskega površja, so bile maloruske pokrajine adrušene v kozaki republiki, ki je takrat vsebovala tudi dela Poljske in Litvinske. Edina avtoriteta je bila rada (zbor zastopnikov ali parlament). Ta je izvolila hetmana, ki je bil za svoje delovanje odgovoren radi. Ako je kaj zakrivil, je bil takoj odstavljen. Kadar rada ni zborovala, je hetman vladal nad pokrajinami potim svojih dekretov. Kadar je bila kaka maloruska provizijska nezadovoljna z ukrepi hetmana, je imela pravico sklicati rado na izredno zasedanje in v takem slučaju se je imenovala "črna rada". Če je imela rada dovolj močnih opere in večinoma na zborovanju, so hetmana lahko prišlihli na resignacijo.

Ko so Rusi že živeli pod tiranijo svojih vladarjev, ko je v Poljski vladala ošabna in objestna aristokracija, so vživali Malorasi svobodo in republikanske institucije so dobivale vedno več tal. Ljudje iz drugih pokrajin so se naseljevali po Ukrajini. Nekateri so prišli celo iz daljnih krajev, kar dokazujejo imena kot O' Brian, O'Rourke itd. Ideja splošne svobode enakosti in bratstva se je med njimi vedno bolj razširjala. V vojni umestnosti so se impopolnjevali. Tudi literatura se napredovala; balade iz kozakega življenja so bile jako priljubljene med narodom.

Toda, ko so nad maloruskimi pokrajinami dohili vlado Poljski, so jim uničili svobodo. Ostali deli Ukrajine, kot Kijev, Podolija in Volhivija so pa postali deli litvinskega kraljestva. Ker so bili ti deli na višji stopinji kulture kot litvinsko kraljestvo, je slednje povzelo mnogo institucij in postav od Malorusov.

Zgodovinske spremembe v teh krajih Evrope in baji narodov so vzeli Maloranim vsako svobodo. Razmere so postajale slabše in slabše za Malorane. Njihov jok se ni več priznaval od poznajše

ruske vlade in Malorasi kot narod so bili v svetovni javnosti skoro pozabljeni.

Toda prišla je rusko-japonska vojna in prva revolucija. Sledila ji je leta 1906 konstitucija, ki seveda ni bila popolna, ampak začetek je bil storjen. Prva in druga duma sta imeli precejšno itevilo maloruskih narodnih zastopnikov. To ni bilo po volji ruski birokratični klki in je iskala sredstva, kako zadušiti malorusko narodno gibanje. V prvi dumi je šel maloruski narodni klub 44 poslancev. V drugi jih je bilo še 60. To je bilo ruski avtokratični vladi preveč. Nohlihi sistem premenili in v tretji dumi ni bilo nič takega, kar bi se lahko imenovalo "maloruski narodni klub". Rusko jampolje je pričelo z izredno propagando proti maloruskemu narodnemu gibanju. To propagando so prenesli tudi v Galicijo in celo v Francijo, in Anglijo, kjer so dokazovali svetu, da v Rusiji ni nič takega, kar bi lahko imenovali maloruski narod. Tena so sledila večja politična preganjanja med Malorami, konfiskacije, aretacije in pregnanstva in bila na dnevnem redu. Priznati svetovni vlastelji niso imeli proti tej taktiki ruskih oblasti in ruske birokracije napram Malorani nobeno grajalno besede, ker se jih z sistematično propagando uverili, da je maloruski nacionaizm absurdnost, brez prave podlage.

Po padcu carjeve vlade je tudi za Malorane nastopila nova doba, doba svobode. Le da bi ljudje, ki so danes v vodstvu maloruskega ljudstva, razumeli položaj in dolevali v korist celokupnega ruskega prebivalstva na principu demokracije.

Zemlja v Ukrajini je zelo rodovitna. Splošno znana mastna črna prst pokriva tri četrtine ukrajinske površine. Na severu in v karpatskem gorovju je 110.000 kvadratnih pozdov. Obdelane zemlje je 30 odstotkov. Dve tretjini vsakega ruskega čita pridelajo v Ukrajini, vključna v Ukrajini pridelanega čita je večja kot on Nemčije ali Francije. Okoli 50 odstotkov v Ukrajini pridelanega čita izvostijo v inozemstvo, to je največ šestin tretjina ruskega čita, ki ga livajo v inozemstvo. Četudi je evropska Rusija šestkrat tako velika kot Ukrajina.

V slednji je trgovina, mnogi bolj razvita, kot pa v ostalih delih Rusije in poleg tega imajo tudi boljše trgovske zveze. V vseh panogah kmetijstva je Ukrajina med vsemi ruskimi pokrajinami najbolj razvita. Pšenica, rž in ječmen so glavni pridelki ruskega kmetijstva in ene tretjina vsake pridelka odpade na Ukrajino. Kar se tiče ostalih pridelkov, kot sladkorne pese, je Ukrajina na prvem mestu. Skoro ves ruski tobak pridelajo v Ukrajini in poleg tega imajo najlepše sadne vrtove in vinograde izmed vseh krajev evropske Rusije.

Bogata je tudi na naravnih zakladih, ki ji dajejo pogoj za uspešno razvijanje industrije; 8 odstotkov letne produkcije surovega železa v Rusiji pride iz Ukrajine.

Iz tega je razvidno, da ima vsi pogoje za uspešno razvijanje in Ukrajina bo igrala še veliko vlogo v zgodovini Rusije in Evrope.

NEZAPLENEN KAKON KOT OBRAMBNA.

Cleveland, Ohio. — Elmer Hupp, ojni magnat, ki je ustrelil Charles L. Joyce in je obtožen umora prve vrste, se bo poskušal nezaplanskega zakona v svojo obrambo.

Hupp pravi, da je ustrelil Joyce, ker ga je našel na njegovem domu. "Ustrelil sem ga iz ljubezni do moje žene," je rekel Hupp. Obtožba zahteva tudi njegovo trinajsetletno hčer.

Chicago, Ill. — Na letni seji delničarjev in direktorjev Kasparjeve državne banke, ki se je vršila ta mesec, je bil za to leto izvoljen sledeči odbor: William Kaspar, predsednik; Otto Kaspar, bogoslovni W. Kaspar in Chas. Krupka, podpredsednik; E. F. Smrz, blagajnik; August Filek, pomočnik blagajnik; Frank Mayer, glavne zadeve.

Direktorji: W. Kaspar, Otto Kubin, W. Szymanski, J. Preschel, W. Oetting, Chas. Krupka, V. F. Manhek, H. E. Otte, J. Sikyta in G. C. Wille.

VESTI Z BOJISCA.

Zapadna fronta. London, 14. jan. — Vojni stan poroča o topniških bojih in lokalnih praskah, kakor po navadi. Paris, 14. jan. — Včeraj je bila vroča topniška bitka v okolici Pinona. Drugih vestí ni. Od 1. do 10. januarja so francoski avijatiki uničili 18 nemških eroplanov.

Italijanska fronta. Rim, 14. jan. — Ob Pavi se vrše topniški boji in središčni med paritraljami. Sovražnik ponavljá aršene napade na civilna prebivalstva. Italijanski in angleški letalci so vrli na tla tri sovražne eroplane in smetali poldrugo tisoč eksploziv na avstro-nemške munijske postaje in barake.

Zračni napadi na nemška mesta. Amsterdam, 14. jan. — Uradno javljajo iz Berlina, da so zavezniški letalci v decembru izvršili trinajst zračnih napadov na nemška mesta. Prizadeta so mesta Luxburg, Zweibrücken, Mannheim, Saarbrücken, Freiburg in Baden. Bombe so usmrtila sedem oseb in ranila 31, materialne škode pa ni bilo dosti.

33.980 Turkov in Nemcev ujetih. London, 14. jan. — Angliji so v svoji kampanji v Mesopotamiji in Palestini izročili 33.980 Turkov in Nemcev ter vneli 232 topov. Četa generala Allenbyja so ujele 17.646 mož, generala Marshala pa ostalih 15.944.

Razno iz inženjstva.

Kruppovi letalski karte-važi amunicije. Amsterdam, 14. jan. — Vsesmerni ki so se organizirali v demokratski stranki, sodbujajo da mora dr. Kuehmann, minister zunanjih zadev, razgledati vsled svoje ga omišljivega stališča v Beost Litovaku.

Nemški listi ki prihajajo samokaj, pokazuje, da stoji kronprinca, Hindenburgom, Ludendorffom in drugimi militaristi moškojimi interesi Kruppov, ki zahtevajo, da Nemčija odredi vse države, ki jih je okupirala, posebno tiste kraje, ki so bogati na železni rudi in premogu. V vsesestranskih listih je čitati med vrsticami, da pruski industrijealni magnatje hočejo ssekaj, da se okoristijo a prirodni bogastvom okupiranih teritorijev.

Poročila čez Svico namigujejo, da bosta kronprince in Ludendorff v skrajnem trenutku izdala militariščno diktatorstvo, ki bo vladalo namesto političarjev. V tem slučaju bode razpustil parlament. Ta načrt je izrazil slavno opozicijo med socialisti, ki groze a resnimi posledicami, ako militarišti uzurpirajo civilna pravice ljudstva.

"Vorwaerts", socialistični organ poroča, da je seja glavnega državnozbornskega odbora prelojena na sredo. Pričakovati je, da bo kancelar Hertling na tej seji odgovoril Lloyd Georgeu in predložil niku Wilsonu na njune mirovne pogoje.

Kakor javljajo iz Berna, svari knez Hohenlohe Nemce v listu "Neue Zürcher Zeitung", da si naj enkrat lažljejo iz glave misel, da je šla Amerika v vojno in se bičnih in materialnih razlogov. Vojna je prišla pod pritiskom večine ameriškega ljudstva in vsak ameriški vojak, ki stopi na evropska tla, veruje, da se bo boril za ugroženo svobodo in pravico.

Hohenlohe piše dalje, da nova Wilsonova poslanica lahko odpre pot za mir, ako bodo Nemci nekoliko manj trgoglavi. Knez Hohenlohe je v Svici, kjer se je v novembru vdeležil nekoga pacifističnega kongresa v Bernu.

Berlin je pripomnil samostalno Ukrajino.

Amsterdam, 14. jan. — Trocki, bolševički komisar zunanjih zadev, je dejal v Beost Litovaku, da Rusija ni pripoznala nobene druge republike, kakor Finsko in Ukrajino. Kljub temu so se bolševiki in Ukrajinci dogovorili, da bodo skupne konferirali s osirom na mir. Avstrijski minister zunanjih zadev Černin je hotel, da se vrši ločeno pogajanje z Ukrajinci. Avstro-Ogrska vlada pripozna u-

krajinsko republiko — je rekel Černin — toda pripoznanje neodvisnosti pridri, dokler ne bo podpisana mirovna pogodba. Zanimiva je bila debata med Trockijem in nemškim generalom Hoffmanom. Zadnji je obdočil Rusa, da so kršili premirje a svoje revolucionarno propagando med nemškimi četami. "Vi ne agitirate za stalni mir, temveč hočete zanesiti civilno vojno v dežele centralnih sil", je tožil general Hoffman.

Nato je odgovoril Trocki, da v Rusiji umejo svobodno kročiti vsi nemški časopisi in tudi tisti, ki zagovarjajo največje ruske nazadnjake. Hoffman je dejal, da njegov protest ni naperjen proti ruskemu časopisju, temveč proti postopanju uradnikov ruske vlade, med katerimi je vojni komisar Krikenko, ki je podpisal nekak manifest za revolucioniranje nemških čet. Potem je dodal: "Načelo nemške vlade je, da se ne vtiče v notranje zadeve Rusije in v tem osiru zahtevamo, da se Rusija na vtiče v naše notranje zadeve". Trocki je pa odgovoril: "Mi pa smatramo za napredek, ako Nemci svobodno govore o ruških notranjih razmerah, kolikor se jim poljubi".

Novo volitve za skupščino? Petrograd, 14. jan. — Centralni odbor sovjeta je naložil krajevnim delavsko-vojskim svetom, da naj v svojih lokalnih obdruževajo nove volitve delegatov za ustavodajno skupščino, kjer uvidijo, da izvoljeni delegatje ne zastopajo delavskih interesov.

Kmetje zahtevajo, da se bivši car postavi pred sodišče. Petrograd, 14. jan. — Izvrševalni odbor kmetškega sveta je poslal vladi zahtevo, da se Nikolaj Romanov, bivši ruski car, premesti v Petrograd ali Kronštad in da se mora pri prvi priložnosti zagovarjati za svoje stošine pred revolucionarnim sodiščem.

Svitarji ne marajo nemškega štita. Bern, 14. jan. — Tuka poročajo, da je večja poljičev ameriškega štita že na poti in Svitarji ga nestrpno pričakujejo. Časopisni pišeja, da sta Nemčija in Avstrija ponudili 5000 vozov štita za prvo silo, toda švicarska vlada je odklonila ponudbo.

Vojske stanejo v Kolombiji. Bogota, Kolombija, 14. jan. — Vlada je uvedla vojno stanje v pokrajini ob Atlantskem morju, kjer se vrši velika delavska stavka.

Evski častniki niso sprejeti v ameriško armado. Ameriška fronta, 14. jan. — Več ruskih častnikov v Franciji se je ponudilo generalu Pershingu v službo ameriške armade, toda Pershing je odklonil ponudbo, ker Združenih držav ne sprejmejo v službo častnikov, ki niso ameriški državljani. Pač častnikov se je potem izrazil, da bodo pršli za državljanstvo.

Argentinska ne mara Mehikancem. Buenos Aires, 14. jan. — Tajna mehiška komisija, ki je prišla v Argentino pod pretvezo, da se vdeležijo namernega kongresa republik centralne in južne Amerike, ne ufiava nobenega zaupanja pri argentinski vladi. Argentinci kro na to komisijo zelo sumljivo in časopisi odprto izjavljajo, da so med komisarji pomani pristali Nemčije.

Ameriške vesti.

NEVARNA ŠERKA POD KJUCOM.

Chicago, Ill. — Policijski in zvezni agentje so prijeli neko ženo, kateri je mogoe več znano kot komu drugemu o napadih na večbališča pri North Chicagu, in o smrti pomorskega Henry Beckerja, ki so ga našli umorjenega v Sharplesovem poslopju.

Mlada žena je dejala, da se piše Helen Bishop in da stanuje v Morrisonovem hotelu. Izprševali so jo detektivi in nadprofes H. C. Brown. Konecu izpraševanja je rekel Brown, da bolj poznaja mornariško večbališčno postajo kot on. Detektivi hočejo izvedeti, v kakšne namene ji je služilo to stanje.

Žena je bila večkrat v družbi mornarjev in jih je izpraševala o očetovih razmerah.

Ko so jo aretirali, je rekla, da biva v Morrisonovem hotelu. Našli so pri nji ključ od sobe, toda poslovodja je izjavil, da ni majala sobe v hotelu.

VIHAR JE UBIL OSEM OSEB NA JUGU.

Atlanta, Ga. — Vihar je divjal prek severovzhodne Alabame in južnocentralne Georgije je ubil osem oseb. Vihar je drvil proti vzhodu in zadel Camp Wheeler in Macon, Ga., kjer je bila ena oseba ubita.

V Cowarton, Ala., je bilo sedem oseb ubitih in pet in dvestet ali več ranjenih. Poročila naznanjajo, da je mesto v razvalinah.

Brzojavne svese z južnim atlantičnim obrežjem so pretrgane.

TAT V OLIJEDRU.

Chicago, Ill. Gdš. Nell Wether-ton je sedela v svojem salonu za krasotice, ko je vstopil elegantno oblečen mlad mož s svetlim lindrom pod pazduho in pelico v roki, in ji dejal, da se je dogovoril z neko prijateljico, da se sniketa v njenem salonu. Ko je sedel nekaj časa, je dejal, da mora telefonirati. Ponudil ji je ključ in jo prosil, da mu prinese kovinsko znamko. Gdš. Wether-tova je odšla, da spoli "bell" "olikanem" gostu, medtem je pa gost odprl predala, pobral iz njih vrednoti in zginitil v njimi. Ko se je vrnila in zagledala odprta predala, se je kuašje prepričala, da je odnesel dragulje v vrednoti \$3.000.

SVIŠI KAJSERJEV POMOČNIK JETNIŠKI HILNIK.

Einford, N. Y. — Okrajna ječa okraja Westchesterja je dobila novega hišnika v osebi kapitana Franz von Rintelena, prijatelja nemškega kajsarja, ki je pripadal med najaktivnejše nemške tajne agente v Združenih državah. Kapitan von Rintelen prihaja iz bogate pruske junkarske družine, zdaj je pa jetniški hišnik. Kapitan von Rintelen čaka na obravnavo, ki je potrošil več milijonov kajsarjevega denarja za nemške vojune v Združenih državah. Zadolžen je s hišniškimi delom, toda pravi, da je zanj mika, če gleda druge jetnike, da plečejo jopice za ameriške vojake.

18 ČRNOGOROV OTOŠENJE OBSTREŽEVANJA PROTI NAMORNEMU ZAKONU.

Indianapolis, Ind. — Pred svennega distriktnega sodnika A. B. Andersona je bilo privedenih trinajst Črnogorev. Obošeni so, da so kršili zakon proti špijonatu, ker ob ostružirali nabornemu zakonu s tem, da so odgovarjali svojim rojakom vtopiti v zavezniški armado. Črnogoreci so izjavili, da niso krivi.

V splošnem sodijo, da so obošeni Črnogoreci pod nemškimi vplivom. Govorili so, da usmrte žlane srbske komisije, ki so sedaj v Združenih državah in apelirajo na Srbe, da pomagajo v vojni zoper Nemčije.

VELIK VIHAR V INDIANAPOLISU.

Indianapolis, Ind. — V Indianapolisu je napravil polar an milijon dolarjev škode, ko je zgorelo industrijsko poslopje. Poslopje se je rasprostiralo od Desete do Enajste ceste in od Fayetteve ulice do kanala. V njem je bilo nastanjenih približno trideset industrijskih delavnic, v katerih so večinoma izdelovali stroje in potrebšine za vlado Združenih držav. Loneks, načelnik ognjegašev izjavlja, da je bil ogenj podtaknjen. Ognjegašci so bili v veliki nevarnosti, ko so se zrušile stene.

V VIŠIŠI ŠOLAH PRIPOROČAJO STRELSKE VAJE V TARČO.

Washington, D. C. — Narodni odbor za veščanje s puškami je priporočil, da se dečki v višjih šolah vadijo v streljanju v tarčo.

NEVARNI PETROLEJ.

Musota, Ind. — Na domu T. Moors je eksplodirala petrolejska peč. Mati je dobila hude opekline, njen petletni sinček je pa za opečeninami umrl.

NAPREDEK. "Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj a njeni idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. Zalogi imam vse za vsakdanje potrebnine po smarni ceni. ANTON ZORNIK, Nemčija, Pa.

NA PRODAJ JE

petnadstropna hiša pri krajju mesta (bungalov), temelj je iz prve vrste konkrita, štuko izdelana, veliko stavbišče, dobra vrtna zemlja, mert 168x207. Ako se hitro proda je cena le \$2.300. Zglasite se pri: Louis Harms, 542 National Ave., Milwaukee, Wis.

PROF. DR. MULLIN

IZDAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCIS 411—4th Avenue (NA KROVI POSTE) PITTSBURGH, PA.

ELEKTRIČNA PREGLEDNA S X RABEJ.

Stari in slabotni zdravnik, v 35 letih prakse. Zdravi upošne in hitro vs bolezn, piata, ledosa, obisti, trganje, nervoznost, krvna bolezn, kakor tudi druge bolezn možgan. Odravil vsako bolezn katere pravnice v svoje zdravje. Dporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Njuno ceno. Na vsot brošurice. Telo priznane poplačane lastno. Pri meni se zdravi veliko štavilo Slovencev. Uradne ure od 8. jutraj do 8. ureve, ob nedeljah samo od 10. do 12. popoldne.

Slovenska Narodna Podpora Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-68 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Upravni odbor: Predsednik: John Vogrit, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kaso. II. Podpredsednik: Jofef Kubiš, 9409 Ewing Ave., Chicago, Ill. Tajnik: John Verderber, 3708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleora, Ill. Zapiskar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill. NADSEBNI ODSEKI: Jofa Ambrošič, 351 box, Onansburg, Pa. Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill. F. S. Taubhar, 674 Ashay Ave., Rocksprage, Wyo. POROČNI ODSEKI: Anton Hrast, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn. Jofe Radiček, box 432, Smithton, Pa. Rudolf Pleterski, 438 box, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa. M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O. UREDNIK "PROSVETE": Jofa Savertalk. VARNOVNI IZDAVNIKI: F. J. Kerr, M. D., 6208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VSE DENARNE KADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošljajo na naslov: JOHN VERDERBER, 2657-68 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. PRITOŠBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošljajo na naslov: JOŠ AMBROŠIČ, Box 351, Onansburg, Pa. KADEVE PREPILJIVE VSEBINE, ki sta jih rešili prvi in drugi stano, se pošljajo na naslov: ANTON HRAST, 811 — 95th Ave., W. New Duluth, Minn. VSI DOPIPI, razprave, članki, namena itd. za "Prosveto" se pošljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-68 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-68 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., upoštevajte in upoštevajte "Prosveto" se zahte imaj uradnikov, marveč napisati naslov, ki je to naslov, ako šelite, da bo vaša stvar hitro rešena. Baje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve sode in tretji četrtki v mesecu. Znak ob sul uti popoldne.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REERVE \$100,000. Je izredno priročen in upravljan s poslovanjem SLOVENCIS, HRVATI, SLOVANI in drugimi SLOVANI. Ključna banka vseh poslovanj v vseh delovih in vseh mestih. Pridržujemo v odprtosti obratni na vsake vrste poslovanja. MOŠKA, KONSERVATIVNA. NARODNA INŠTITUCIJA.

Zanesljiva zdravila za družine. Najeti in prehlad. Izvratno mazilo (Liniment) naj bi bilo vedno pri rokah pri vsaki družini, če bolehte za revmatizmom, nevralgijo. V takih slučajih se nadrgnite z Severovim Gotthardskim oljem (Severa's Gotthard Oil), ki je pripoznano kot najboljši Liniment in ki gotovo pomaga. Cena 30 in 60 c. Hrčobol. Hrustane večkrat vsled nerodnosti v obetih. Taka bolezn bi se ne smelo nikdar zanemarjati. Če vas boli hrčbet, rabite Severovo zdravilo za obeti in jeta (Severa's Kidney and Liver Remedy), da se izognete te posledici in bolezn. Ako rabite to zdravilo, hotele lahko odpravili oteklino v nog, slatenico, zapornost v želodcu in boleče spuščanje vode. Cena 75 c in \$1.25. Zdravilno mlo. Naj bi bilo pri vsaki družini za kopolj dojenčkov, za kopolj odraslih; pri britju hitrega opodstajaj; tudi matere in deklet naj rabijo to mlo. To mlo lahko tudi rabite pri izpiranju rau in izpahkov na koži. Zadržujte pa pred vsem Severovo zdravilno mlo za kose, (Severa's Medicated Skin Soap); boljšega zdravilnega mila sploh ni na trgu. Cena 25 c. Zdravilno mazilo. Hitro je na splošnem glasu, da hitro celi rane, odrgnine, opekline in druge bolezn na koži, naj bi bilo pri rokah pri vsaki družini. To mazilo je pa edino Severovo zdravilno mazilo (Severa's Healing Ointment) ki delo nepričakovane učinke. Cena 25 c. Napredek. Vseled neprebrave, ali zabavne noeti opeva vsak bolnik. Severov Strojčinski balzam (Severa's Balsam for Lungs) pa hitro odpravi vse take aprilike, utrjuje notranji sistem, osvežita jetra k rednemu delovanju. Cena 85 c. Severov slovenski koledar za leto 1918 je že gotov. Zadržujte ga pri vašem lekarstvu, ali pa pišite nam post. Dobi se zastonj. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

